

ULUSLARARASI
KADIN VE HUKUK SEMPOZYUMU

TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

KADIN VE HUKUK

TÜRK MEDENİ KANUNU'NDA EVLİLİK BİRLİĞİ İÇERİSİNDE KADININ EKONOMİK VE SOSYAL HAKLARI

Yrd. Doç. Dr. Vehbi Umut ERKAN [□]

Evlilik birliği toplumun temelini oluşturması sebebiyle, bu birlikteliğin korunması hukuk düzenince teminat altına alınmıştır. Bu anlamda, aile düzeni içerisinde kadının eşyle birlikte eşit haklara sahip olması; hatta eşine karşı korunması büyük öneme sahiptir. Nitekim Türk Medeni Kanunu Md. 186'da, eşlerin evlilik birliğini beraber yönetecekleri hüküm altına alınmıştır. Bu hükümden hareketle evli kadın, eşyle birlikte eşit oy hakkına sahip olup, evlilik birliğinin yönetimi; çocukla ilgili kararların verilmesi, velayet hakkının kullanılması ve aile konutuyla ilgili işlemlerde koca ile birlikte eşit konumdadır. Bunların dışında, evli kadının soyadının korunması (TMK Md. 187); meslek seçimi (TMK Md. 192); kocanın evlilik birliğinden doğan yükümlülüklerinin yerine getirmemesi (TMK Md. 195) veya kocanın ailenin ekonomik varlığını tehlikeye düşürecek işlemlerde bulunması (TMK Md. 199) gibi konularda kanun koyucu, kadının haklarını koruyucu birçok düzenleme getirmiştir. Ayrıca evli kadının sosyal ve ekonomik haklarını koruyucu hükümler sadece Türk Medeni Kanunu'yla sınırlı değildir. 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve özellikle uygulamada büyük sorunlar doğuran eşlerin kefaleti konusunda 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu da evli kadının haklarının korunması bakımından önemli düzenlemeler getirmektedir.

Diğer taraftan evli kadının hakları bakımından, çalışmayan kadının aileye emeğiyle verdiği katkının mal paylaşımında/ boşanmanın mali sonuçlarında dikkate alınması ayrı bir öneme sahiptir. Buna göre, Türk Medeni Kanunu'nda yasal mal rejimi olan edinilmiş mallara katılma rejimi kapsamında, çalışmayan kadının ev içi emeğinin değerlendirilmesi tasfiye sırasında hesaplamaya dâhil edilmektedir.

Bu kapsamda çalışmamızda, evlilik birliği içerisinde kadının aile birliğini temsil etme hakkı, soyadının korunması, aile konutu üzerindeki hakları, meslek seçimi konusunda hakları, eşinden gördüğü şiddet neticesinde özel hukuk bağlamında başvurabileceği hukuki imkanlar, özellikle çalışmayan kadının boşanma neticesinde ev içi emeğinin değerlendirilmesi, kocanın yaptığı hukuki işlemler karşısında kadının kocayla birlikte eşit haklara sahip olması konuları ele alınacaktır. Söz konusu konular incelenirken yerli ve yabancı doktrinden faydalanılacak; konuyla ilgili olarak uygulama ve Yüksek Mahkeme Kararlarından da örnekler sunulacaktır.

[□] Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı Öğretim Üyesi
(umuterkan1981@yahoo.com)